

Tijdens de International Water Week* is 'naar de bron' één van de uitgangspunten. Roelof Kruize, directeur Waternet, sluit zich aan bij deze zienswijze. "Om verantwoord en efficiënt te kunnen werken moet je niet alleen naar je eigen omgeving kijken. Onze bron, het water van de Rijn, ligt in Zwitserland. Kennis over de bron en samenwerken met alle betrokkenen langs het stroomgebied van de Rijn is dan belangrijk."

Watercycles voor Nederlandse en buitenlandse markt belangrijk.

Roelof Kruize: "We kunnen met duidelijke cijfers aantonen dat we een betere efficiency hebben"

Roelof Kruize:
"We moeten een
bedrijfstak worden
van lef, innovatie
en aanpak."

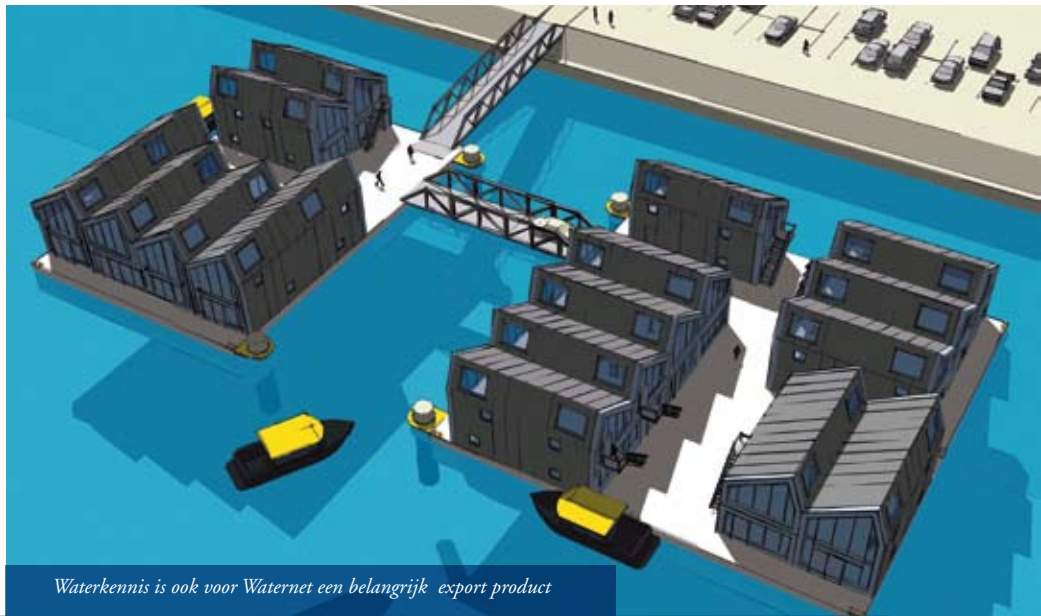
Door Jaap Groot

Op het gebied van samenwerken loopt Waternet in Nederland nog steeds voorop. Maar ondanks de lovende kritieken en de financiële successen nemen weinig andere organisaties de samenwerkingsvorm van het Amsterdamse Waternet over. Kruize denkt dat nog te veel partijen niet overtuigd zijn dat samenwerken noodzakelijk is om efficiënter en beter te kunnen werken. "Er wordt nog steeds gezegd dat zoiets alleen in Amsterdam kan, omdat hier sprake is van één grote gemeente en één waterschap. Maar ik ben ervan overtuigd dat als je naar andere grote steden kijkt daar, met de nodige creativiteit, ook een watercyclusbedrijf op te zetten is. Natuurlijk zal je een aantal problemen, zoals het in elkaar schuiven van de bestuursvormen, moeten oplossen. Nu kiezen de drinkwaterbedrijven bijvoorbeeld voor bestuur

op afstand terwijl de waterschappen een gekozen bestuur hebben dat dicht op de inhoud zit. Dat zijn verschillen waarvoor je een oplossing moet vinden."

Efficiënt

De voordelen van samenwerking wordt duidelijk als je kijkt naar de resultaten van Waternet in de vijf jaar dat nu alle watertaken bij één organisatie zijn ondergebracht. Kruize: "We kunnen met duidelijke cijfers aantonen dat we een betere efficiency hebben en dat we aanwijsbaar financieel voordeel hebben. De afgelopen vijf jaar bespaarde Waternet structureel 16 miljoen euro per jaar. Ook de dienstverlening is sterk verbeterd en de duurzaamheid wordt, door de mogelijkheid van direct en snel overleg, op alle

Waterkennis is ook voor Waternet een belangrijk export product

Maatschappelijk ondernemen

Waternet zet in op klimaat neutraal en duurzaam ondernemen. Door het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, gebruik van minder en duurzame energie, water als brandstof, zorgvuldig omgaan met grondstoffen, duurzame bouw van waterinfrastructuur en aandacht voor ecologische thema's geeft Waternet hieraan vorm. Kruize: "De samenwerking met energie bedrijven is hier een stimulerend initiatief in en bij duurzaam ondernemen hoort ook de hulp en samenwerking die Waternet geeft aan 'water operated partnership'." Onder meer middels projecten in Suriname, Egypte en Zuid-Afrika. "Door de krachten te bundelen kunnen we ook waterprojecten in ontwikkelingslanden ondersteunen en opzetten."

Ook met plannen in de regio wil waternet betrokken zijn.

onderdelen goed aangepakt." Kruize ziet ook dat er veel nieuwe ideeën ontstaan doordat de mensen beter en meer met elkaar samenwerken. "De medewerkers zijn nauwer bij elkaars werkzaamheden betrokken en daardoor van elkaars mogelijkheden en problemen op de hoogte. En niet alleen op organisatorisch en bestuurlijk vlak creëer je nieuwe mogelijkheden maar ook op technisch gebied. Dit jaar is bijvoorbeeld het plan naar voren gekomen om het rioolgas te gebruiken als brandstof voor onze auto's."

"Door de samenwerking moeten we er natuurlijk wel voor zorgen dat Waternet, dat door de samenvoeging is uitgegroeid tot een bedrijf met 1850 medewerkers, een overzichtelijke organisatie blijft met korte lijnen. De noodzaak tot samenwerking en het begrip tussen de beleids- en technische mensen wordt dan steeds belangrijker en daar besteden we dan ook middels cursussen, bijscholingen en workshops binnen ons bedrijf veel aandacht aan." Kruize noemt nog een ander punt dat door de schaalvergroting de nodige aandacht vereist, namelijk het contact met de regio. "We hebben de organisatie zo ingedeeld dat de verschillende

onderdelen voor de gebruikers gemakkelijk te herkennen en te benaderen zijn. Maar dat betekent in de praktijk dat we constant met punten als herkenbaarheid, bereikbaarheid en service bezig moeten zijn om dicht bij de gebruikers te blijven."

Waternet blijft op zoek naar nieuwe samenwerkingsverbanden. Vanaf 1 januari kreeg zij bijvoorbeeld het beheer van de vaarwegen binnen de organisatie en Waternet wil ook graag met de energie bedrijven nauwer samenwerken. Kruize: "Deze bedrijven zien gelukkig ook het voordeel van samenwerken in en het contact en de samenwerking wordt ook steeds beter. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van (koud)water voor de koeling van de bedrijven en het gebruik van grondwater voor- koude en warmteopslag en het benutten van thermische en chemische energie uit afvalwater."

De samenwerking en met name de deregulering gaat Kruize echter niet snel genoeg. "Er zijn nu te veel instanties die plannen maken, mee willen praten en toezicht moeten houden. Vereenvoudiging en versnelling is belangrijk. Het kabinet heeft dit overigens als één van haar speerpunten. Gebeurt dit niet dan verzanden plannen in lange discussies, ideeën zijn niet meer actueel, en bedrijven verliezen het vertrouwen. Niet alleen voor het realiseren van plannen, het enthousiasmeren van mensen en het uitvoeren van innovaties werkt dit remmend, maar ook 'waterkennis als export product' komt stil te liggen." Om dit te voorkomen moeten volgens Kruize de krachten worden gebundeld en hij ziet hiervoor het NWP als de geëigende organisatie.

Waterkennis als export

Dat export ook een belangrijk uitgangspunt is voor een

Waternet heeft een duurzaam drijvend bedrijfsgebouw gekregen. Een drijvend gebouw neemt minder ruimte in beslag dan een gebouw op de kade en Waternet wil zo ruimte maken voor de herontwikkeling van Amsterdam-Noord. De duurzaam gebouwde ark is de thuishaven voor de bagger- en drijfvuilvisboten die de grachten en vaarwegen van Amsterdam schoonmaken.

regionaal werkende organisatie als Waternet vindt de directeur van Waternet niet vreemd. "Wij profiteren direct en indirect mee als het gaat om innovaties, nieuwe samenwerkingsvormen, kennis en ontwikkeling. De waterwereld wordt daardoor ook interessanter en aantrekkelijker om in te werken. Meer dynamiek, meer mogelijkheden. We moeten een bedrijfstak worden met creativiteit, innovatie, lef en aanpakken."

De toekomst plannen van Waternet richten zich dan ook op die dynamiek en daaronder valt ook het sluiten van watercycles in de regio. "Waternet doet bijvoorbeeld naar tevredenheid van de gemeente het rioleringsbeheer voor de gemeente Muiden. Door het bestuursakkoord 'water', is er een kader om verdere integratie in de waterketen mogelijk te maken." Kruize verwacht echter wel dat het nog zeker tien jaar zal duren voordat de watercyclesbedrijven in het hele land werkzaam zijn. "Maar met de vorming van waterketenbedrijven, waarbij drink- en afvalwater samengaan, is de grootste stap al te maken."

Internationaal

Wat betreft internationale samenwerking kijkt Waternet naar de Europese regels en zij richt zich tot de betrokkenen langs het stroomgebied van de Rijn. (De voeding van het Amsterdamse watergebied). "We hebben nauw contact met organisaties en bedrijven die betrokken zijn bij het stroomgebied van de Rijn en afspraken en controle daarop stemmen wij af op de regels die met name in de Europese kaderrichtlijn water zijn vastgesteld."

Om niet alleen afhankelijk te zijn van het Rijnwater heeft Waternet ook bewust twee waterbronnen, naast Rijnwater ook kwelwater van de Utrechtse heuvelrug, en zij is zelfs op zoek naar een derde. Kruize benadrukt dat Waternet geen drinkwater uit het IJsselmeer haalt en dat dit ook niet de derde bron zal worden. "Als opslag voor zoet water is het IJsselmeer vooral belangrijk voor de noordelijke provincies. De verhoging van het waterpeil, voorgesteld door de Deltacommissie, is een goede zaak maar wij willen niet afhankelijk zijn van het IJsselmeer."

Vijf watercyclesbedrijven

Een wettelijke regelgeving om in Nederland tot waterketenbedrijven te komen, zal niet zo lang meer op zich laten wachten. Dat is de stellige overtuiging van Roelof Kruize. "De geschiedenis van de afgelopen tien jaar toont aan dat er weliswaar samenwerkingsprojecten 'bottom up' zijn opgezet, maar het blijft heel lastig om echt grote stappen te zetten. Kruize ziet steeds meer waterleidingbedrijven gemeenten en waterschappen er toe neigen om samenwerkings-stappen te maken, maar in de praktijk hebben vooral de gemeenten grote bezwaren. Ik merk dat gemeenten precies dezelfde stellingen betrekken als in de tijd toen de waterleidingbedrijven verzelfstandigd werden." De maatschappelijke druk neemt echter toe, want er zijn honderden miljoenen te besparen in de waterketen en Kruize denkt dat er uiteindelijk circa vijf watercyclesbedrijven komen voor heel Nederland.